

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia oraz dla Rady Nadzorczej Asseco Poland S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Asseco Poland S.A. („Spółka”) z siedzibą w Rzeszowie, ul. Olchowa 14, na które składają się: rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z dochodów całkowitych za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 roku, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku oraz dodatkowe objaśnienia do sprawozdania finansowego („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz jej statutem,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”).

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 23 marca 2020 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE”). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego”.

Jesteśmy niezależni od Spółki zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości i przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Ujmowanie przychodów z tytułu umów z klientami	
Przychody Spółki z tytułu umów z klientami za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku wyniosły 805,5 miliona złotych. Spółka ujmuje przychody wynikające z realizacji kontraktów wdrożeniowych IT zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej nr 15	W ramach badania sprawozdania finansowego dokonaliśmy oceny przyjętych polityk rachunkowości w zakresie ujmowania i prezentacji przychodów z tytułu umów z klientami pod kątem zgodności z MSSF 15. Dla istotnych strumieni przychodów:

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>„Przychody z umów z klientami” („MSSF 15”). Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku przychody w wysokości 750 milionów złotych dotyczyły kontraktów, dla których Spółka szacuje przychody na podstawie stopnia zaawansowania przy zastosowaniu metod opartych na nakładach. Spółka szacuje budżety całościowe takich kontraktów, uwzględniające szczegółowe koszty niezbędne do zakończenia zlecenia i ustalając całkowity wynik na kontrakcie.</p> <p>Wiele umów z klientami zawiera zobowiązania do świadczenia więcej niż jednej usługi lub dostarczenia towaru. Zgodnie z wymogami MSSF, Spółka dokonuje identyfikacji umowy, a następnie zobowiązań do wykonania świadczenia w niej zawartych, ustalenia ceny transakcyjnej i alokacji tej ceny do zobowiązań do wykonania świadczenia. Rozpoznanie przychodu następuje na podstawie stopnia zaawansowania mierzonego nakładami. W celu pomiaru stopnia zaawansowania, Spółka dokonuje oszacowania planowanych kosztów koniecznych do poniesienia w celu zrealizowania świadczenia.</p> <p>Metoda rozpoznawania przychodów z tytułu wyżej opisanych kontraktów wymaga istotnego elementu osądu Zarząd Spółki w odniesieniu do identyfikacji zobowiązań do spełnienia świadczenia oraz istotnych szacunków Zarządu w zakresie stopnia zaawansowania. Z uwagi fakt, że dokonanie niewłaściwego osądu lub szacunku Zarządu w tych obszarach może powodować błędne ustalenie przychodów z tytułu umów z klientami, uznajemy niniejsze zagadnienie za kluczową sprawę badania.</p> <p>Dodatkowo, z uwagi na epidemię COVID-19, stanowiącą zdarzenie po dniu bilansowym, Zarząd Spółki dokonał na moment sporządzenia sprawozdania finansowego oceny potencjalnego wpływu zaistniałej sytuacji na przyszłą realizację kontraktów.</p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca metody ujmowania przychodów z tytułu umów z klientami została opisana w sprawozdaniu finansowym w nocie 4.1. „Struktura przychodów operacyjnych”, wraz z</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udokumentowaliśmy działanie zidentyfikowanych procesów oraz oceniliśmy kluczowe mechanizmy kontrolne w ramach Spółki. Dla wybranych mechanizmów kontrolnych przeprowadziliśmy testy zgodności; • dla wybranej próby złożonych umów sprzedaży dotyczących kontraktów wdrożeniowych IT, które zawierają zobowiązanie Spółki do spełnienia więcej niż jednego świadczenia (tj. dostarczenia więcej niż jednej usługi i/lub towaru), przeanalizowaliśmy zapisy umowne, budżety przychodowe i kosztowe, a następnie dokonaliśmy oceny alokacji ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań oraz oceny poprawności rozpoznania przychodu w czasie lub w punkcie w czasie; • dla kontraktów, dla których przychód jest rozpoznawany w czasie, na wybranej próbie zleceń wykonaliśmy testy wiarygodności budżetów kontraktowych, które stanowiły podstawę do wyznaczenia stopnia zaawansowania, ustalenia ceny transakcyjnej oraz ujęcia przychodu, a także ustalania budżetów kontraktów, które stanowiły podstawę kalkulacji rezerw na straty na kontraktach; • przeprowadziliśmy analizę historyczną realizacji budżetów kontraktowych dla istotnych kontraktów wdrożeniowych IT zakończonych w danym roku obrotowym w celu porównania prognoz i budżetów kontraktów niezakończonych, a także w celu oceny trendów w zakresie kosztów pracowniczych, które w znaczącej części determinują szacunek kosztów pozostałych do poniesienia do zakończenia kontraktu, porównując, czy te trendy są odzwierciedlone w testowanej próbie kontraktów; • przeprowadziliśmy dyskusje z Zarządem oraz kierownikami wybranych kontraktów ujmowanych według stopnia zaawansowania, w celu omówienia założeń dotyczących budżetów oraz ryzyk i stopnia zaawansowania prac na realizowanych kontraktach, prawdopodobieństwa zmiany wyników kontraktów, w tym na ewentualne kary kontraktowe wynikające z potencjalnych opóźnień;

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>wymaganymi ujawnieniami dotyczącymi ujmowania przychodów, w tym istotnymi osądami i szacunkami. W nocie 5.6. „Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami” i nocie 5.17. „Zobowiązania z tytułu umów z klientami” Spółka ujawniła politykę rachunkowości oraz istotne elementy osądów i szacunków, a także wymagane ujawnienia dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami oraz należności z tytułu dostaw i usług.</p> <p>Kwestia oceny zdarzeń pod dniu bilansowym w odniesieniu do COVID-19 została opisana w nocie 8.7. „Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym” do sprawozdania finansowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedyskutowaliśmy z Zarządem wyniki analizy Zarządu zdarzeń po dniu bilansowym, w tym ocenę Zarządu co do wpływu potencjalnych skutków epidemii COVID-19 na realizowane przez Spółkę kontrakty; • poprzez procedury analityczne, testy transakcyjne oraz analizę wykonanych przez nas raportów z dziennika księgowañ oceniliśmy poprawność ujmowania przychodów w czasie oraz poprawność wartości rozpoznanych przychodów w poszczególnych okresach. <p>Ponadto, dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji dokonanych ujawnień w sprawozdaniu finansowym dotyczących przychodów z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług, a także aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami oraz sytuacji związanej z COVID-19.</p>
<p>Utrata wartości inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone</p>	
<p>Wartość inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych ujęta w bilansie Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 2 073,9 miliona złotych, i jest ona najistotniejszą pozycją aktywów Spółki, stanowiącą prawie 40% sumy aktywów ogółem. Inwestycje te ujmowane są według kosztu historycznego, po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości. Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 36 „Utrata wartości aktywów” („MSR 36”), Zarząd Asseco Poland S.A. w przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości, ma obowiązek przeprowadzić test na utratę wartości aktywów. Test na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne jest przeprowadzany poprzez ustalenie wartości odzyskiwalnej na podstawie wartości użytkowej ustalonej w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne danego ośrodka generującego przepływy pieniężne w okresie pięcioletnim oraz wartości rezydualnej tego ośrodka, a w przypadku spółek notowanych na aktywnych rynkach poprzez ustalenie wartości rynkowej na podstawie kapitalizacji giełdowej tych podmiotów lub zdyskontowanych przepływów pieniężnych danego ośrodka generującego</p>	<p>W ramach badania sprawozdania finansowego Spółki, w odniesieniu do przesłanek do wykonania testu na utratę wartości oraz przeprowadzonych przez Zarząd testów na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne, wykonaliśmy między innymi następujące procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonaliśmy oceny metodologii oraz arytmetycznej poprawności modelu zastosowanego do ustalenia wartości użytkowej odpowiednich ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne; • dokonaliśmy oceny analizy przesłanek utraty wartości dokonanej przez Zarząd; • dokonaliśmy oceny modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych w zakresie ich zgodności z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej; • dokonaliśmy oceny założeń przyjętych przez Zarząd dotyczących przepływów pieniężnych w postaci założeń budżetowych, prognoz finansowych wykorzystanych w modelu oraz porównania ich do informacji uzyskanych w trakcie wykonywania innych procedur badania, informacji rynkowych, a także poprzez porównanie do historycznej realizacji prognozowanych wyników finansowych;

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>przepływy pieniężne w okresie pięcioletnim oraz wartości rezydualnej tego ośrodka.</p> <p>Test na utratę wartości jest kluczową sprawą badania z uwagi na wysoką wartość inwestycji w jednostki zależne oraz istotny element osądu Zarządu Spółki w zakresie założeń przyjętych do oszacowania prognoz przepływów pieniężnych zastosowanych w modelu przyjętym do ustalenia wartości użytkowej ośrodków generujących przepływy pieniężne.</p> <p>Obszary szacunku oraz istotnej oceny Zarządu Spółki w odniesieniu do zastosowanego modelu testu na utratę wartości dotyczą stopy zmiany przychodów i poziomu realizowanej marży w okresie prognozy, uzależnionych od oczekiwanych warunków rynkowych oraz ogólnej sytuacji makroekonomicznej oddziałującej na każdą z inwestycji, a także stopy dyskontowej zastosowanej do wyznaczenia wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.</p> <p>Dodatkowo, Zarząd w ramach przeglądu zdarzeń po dniu bilansowym dokonał wysokopoziomowej oceny wpływu epidemii COVID-19 na założenia działalności Spółki, w tym te dotyczące testów na utratę wartości oraz związane z założeniem kontynuacji działalności.</p> <p>Spółka przedstawiła ujawnienia dotyczące testu na utratę wartości w nocie 5.5. „Testy na utratę wartości aktywów”, gdzie wyjaśnione zostały kluczowe założenia i wyniki testów wraz z analizą wrażliwości. Opis stosowanych zasad rachunkowości dotyczący ujmowania inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone ujęty został w nocie 5.4. „Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> dokonałiśmy oceny stopy dyskontowej zastosowanej w modelu do wyliczenia wartości bieżącej przepływów pieniężnych poprzez ocenę istotnych danych wsadowych w wyliczeniu średnioważonego kosztu kapitału, przy wsparciu naszych specjalistów w zakresie wycen; uzyskałiśmy szczegółowe oświadczenia Zarządu Spółki co do kompletności i poprawności przekazanych nam danych oraz istotnych założeń; przedyskutowaliśmy z Zarządem wpływ zdarzeń po dniu bilansowym, w tym epidemii COVID-19, w kontekście potencjalnej utraty wartości po dniu bilansowym oraz wpływu na przyjęte założenie kontynuacji działalności; przeprowadziliśmy analizę wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych parametrów wejściowych takich jak zmianę stopy dyskonta oraz poziomu zmiany przychodów i kosztów w latach prognozy; dla akcji spółek zależnych notowanych na rynkach kapitałowych sprawdziliśmy wartość rynkową inwestycji. <p>Ponadto, dokonałiśmy oceny adekwatności prezentacji dokonanych ujawnień w zakresie testów na utratę wartości, w tym analizy wrażliwości, przedstawionych w nocie 5.5. i 5.4. do sprawozdania finansowego oraz sytuacji związanej z COVID-19 w nocie 8.7.</p>
Utrata wartości firmy	
<p>Wartość firmy ujęta w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 1 932,5 miliona złotych, i jest najistotniejszą pozycją bilansu stanowiąc prawie 37% sumy aktywów ogółem. Zgodnie z Międzynarodowym Standardem</p>	<p>W ramach badania sprawozdania finansowego, w odniesieniu do przeprowadzonych przez Zarząd testów na utratę wartości wartości firmy, wykonaliśmy między innymi następujące procedury:</p>

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>Rachunkowości nr 36 „Utrata wartości aktywów” („MSR 36”), Zarząd Spółki ma obowiązek przeprowadzić, co najmniej raz w roku, test na utratę wartości ośrodka lub grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, wyznaczonych nie wyżej niż na poziomie segmentu operacyjnego, do których przypisana jest wartość firmy. Test na utratę wartości wartości firmy jest przeprowadzany poprzez ustalenie wartości odzyskiwalnej na podstawie wartości użytkowej ustalonej w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne, które wynikają ze szczegółowych prognoz wyników finansowych poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w okresie pięcioletnim oraz wartości rezydualnej tych ośrodków lub na podstawie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży ustalonej w oparciu o wartość kapitalizacji giełdowej.</p> <p>Test na utratę wartości jest kluczową sprawą badania z uwagi na udział wartości firmy w aktywach bilansu Spółki oraz na istotny element osądu Zarządu w zakresie alokacji wartości firmy do ośrodków generujących przepływy pieniężne, a także uwzględnia założenia przyjęte do oszacowania prognoz przepływów pieniężnych zastosowanych w modelu przyjętym do ustalenia wartości użytkowej ośrodka lub grup ośrodków generujących przepływy pieniężne.</p> <p>Obszary szacunku oraz istotnej oceny Zarządu w odniesieniu do zastosowanego modelu testu na utratę wartości dotyczą, m.in. stopy zmiany osiągniętych przychodów i poziomu realizowanej marży w okresie prognozy, uzależnionej od oczekiwanych warunków rynkowych oraz ogólnej sytuacji makroekonomicznej oddziałującej na każdy z segmentów operacyjnych, a także stopy dyskontowej zastosowanej do wyznaczenia wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.</p> <p>Zarząd w ramach przeglądu zdarzeń po dniu bilansowym dokonał wysokopoziomowej oceny wpływu epidemii COVID-19 na założenia działalności Spółki, w tym te dotyczące testów na utratę wartości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrozumienie procesu przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz identyfikacji ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których została alokowana wartość firmy; • zapoznaliśmy się z metodą alokacji wartości firmy do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, nie większych niż segmenty operacyjne; • zapoznaliśmy się z modelem zastosowanym do ustalenia wartości użytkowej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy; • dokonaliśmy oceny modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych w zakresie ich zgodności z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej; • przeprowadziliśmy ocenę modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych pod kątem ich arytmetycznej poprawności; • dokonaliśmy oceny założeń przyjętych przez Zarząd w odniesieniu do zakładanych przepływów pieniężnych w postaci założeń budżetowych oraz prognoz finansowych wykorzystanych w modelu oraz porównania ich do informacji uzyskanych w trakcie wykonywania innych procedur badania, informacji rynkowych, a także poprzez porównanie do historycznej realizacji prognozowanych wyników finansowych; • przy wsparciu naszych specjalistów w zakresie wycen oceniliśmy stopę dyskontową zastosowaną w modelu do ustalenia wartości bieżącej przepływów pieniężnych poprzez ocenę istotnych danych wsadowych w wyliczeniu średnioważonego kosztu kapitału; • uzyskaliśmy szczegółowe oświadczenia Zarządu co do kompletności i poprawności przekazanych nam danych oraz istotnych założeń; • przedyskutowaliśmy z Zarządem wpływ zdarzeń po dniu bilansowym, w tym epidemii COVID-19, w kontekście potencjalnej utraty wartości po dniu bilansowym oraz wpływu na przyjęte założenie kontynuacji działalności; • przeanalizowaliśmy wrażliwość wyników testu na zmianę kluczowych parametrów wejściowych, takich jak zmiana stopy dyskonta oraz zmiany

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>oraz związane z założeniem kontynuacji działalności.</p> <p>Spółka przedstawiła ujawnienia dotyczące identyfikacji ośrodków generujących przepływy pieniężne, alokacji wartości firmy oraz testów na utratę wartości w notach 5.2. „Wartości niematerialne” oraz 5.5. „Testy na utratę wartości aktywów”, gdzie wyjaśnione zostały kluczowe założenia i wyniki testów wraz z ich analizą wrażliwości, a także opis stosowanych zasad rachunkowości dotyczący ujmowania wartości firmy.</p>	<p>przychodów i kosztów w latach prognozy oraz stopy wzrostu dla okresu rezydualnego.</p> <p>Ponadto dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji i dokonanych ujawnień w zakresie testów na utratę wartości, w tym analizy wrażliwości, przedstawionych w notach 5.2. i 5.5. oraz sytuacji związanej z COVID-19 w nocie 8.7. do sprawozdania finansowego.</p>
<p>Należności związane ze sprzedażą udziałów oraz akcji w spółkach zależnych</p>	
<p>W 2017 roku oraz w latach poprzednich Spółka przeprowadziła transakcje sprzedaży akcji lub udziałów w spółkach powiązanych, w wyniku których rozpoznała w większości długoterminowe należności od jednostek powiązanych ze Spółką obecnie lub w przeszłości, które zostały zabezpieczone na sprzedanych akcjach lub udziałach. Część tych należności w wyniku osądu Zarządu Spółki została objęta odpisami aktualizującymi w księgach rachunkowych w latach poprzednich.</p> <p>Wartość netto powyższych należności ujęta w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 72,5 miliona złotych. W przypadku tych należności, spłata istotnej części kapitału zgodnie z umowami sprzedaży ma nastąpić dopiero w latach 2020-2024. Wartość tych należności stanowi istotny składnik majątku Spółki i jest oparta o osąd Zarządu co do oceny poprawnej ich wartości oraz realnej możliwości ich odzyskiwalności, dlatego też zdecydowaliśmy, że powyższa kwestia stanowi kluczową sprawę badania.</p> <p>Spółka w nocie 5.6. „Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami” oraz w nocie 5.20. „Transakcje z podmiotami powiązanymi” ujawniła informacje dotyczące warunków udzielonych należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji, a także wartości dokonanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.</p>	<p>W ramach badania sprawozdania finansowego Spółki dokonaliśmy oceny odzyskiwalności należności, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzgodniliśmy wartość należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji od jednostek powiązanych ze Spółką, obecnie lub w przeszłości, oraz ich warunki ujawnione w sprawozdaniu finansowym do podpisanych umów, w tym posiadanych zabezpieczeń spłat tych należności; oceniliśmy zasadność dokonanych odpisów aktualizujących w odniesieniu do należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji; oceniliśmy wyniki spółek, których akcje i udziały stanowią zabezpieczenie należności i w konsekwencji oceniliśmy osąd Zarządu co do realizowalności należności z tytułu sprzedaży tych udziałów i akcji; przedyskutowaliśmy z Zarządem wpływ zdarzeń po dniu bilansowym, w tym epidemii COVID-19, w kontekście potencjalnej utraty wartości tych aktywów po dniu bilansowym. <p>Ponadto, dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji dokonanych ujawnień w sprawozdaniu finansowym dotyczących tych należności ujętych w notach 5.6. i 5.20. oraz sytuacji związanej z COVID-19 w nocie 8.7. do sprawozdania finansowego.</p>

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Pierwsze zastosowanie MSSF 16 „Leasing”	
<p>W 2019 roku Spółka wdrożyła MSSF 16 „Leasing” („MSSF 16”) przy zastosowaniu zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego.</p> <p>W wyniku ujęcia aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych, w związku z pierwszym zastosowaniem MSSF 16, nastąpiło zwiększenie sumy bilansowej Spółki o 103,6 miliona złotych na dzień 1 stycznia 2019 roku w stosunku do danych zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok finansowy.</p> <p>MSSF 16 wymaga analizy umów i relacji biznesowych, a także dokonania szeregu osądów i szacunków związanych z ustaleniem, czy dana umowa jest w zakresie MSSF 16 i jak powinna być ujęta zgodnie z tym standardem (m.in. ustalenie zakresu stosowania nowego standardu, okresów leasingu, płatności leasingowych czy też stóp dyskontowych). W związku z powyższym, biorąc pod uwagę liczbę i różnorodność umów oraz w związku z faktem, że Spółka zastosowała ten standard przy sporządzaniu sprawozdania finansowego po raz pierwszy uznaliśmy tę kwestię za kluczową sprawę badania.</p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca leasingu, została opisana w sprawozdaniu finansowym w nocie 2.5. „Stosowane zasady rachunkowości”, nocie 5.3 „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania” oraz nocie 5.14. „Zobowiązania z tytułu leasingu” wraz z wymaganymi ujawnieniami dotyczącymi ujmowania leasingów, w tym istotnymi osądami i szacunkami.</p>	<p>W ramach badania sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy m.in. następujące procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonaliśmy analizy polityk rachunkowości w zakresie ujęcia umów i relacji biznesowych wchodzących w zakres MSSF 16 oraz związanych z nimi istotnych osądów oraz szacunków, między innymi w zakresie ustalenia zakresu umów podlegających ujęciu zgodnie z MSSF 16, ustalenia płatności leasingowych, określenia okresów leasingu, ustalenia stóp dyskontowych; • zrozumienie działania procesu wdrożenia MSSF 16, ujmowania umów wchodzących w jego zakres oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w tym zakresie; • przeprowadzenie testów wiarygodności dla próby umów w celu weryfikacji prawidłowości parametrów wykorzystanych do kalkulacji zobowiązania leasingowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania; • analizę kompletności identyfikacji umów wchodzących w zakres MSSF 16. <p>Ponadto, dokonaliśmy oceny adekwatności dokonanych ujawnień w sprawozdaniu finansowym w odniesieniu do wytycznych zawartych w MSSF 16, a także dotyczących kluczowych osądów w zakresie ujmowania umów leasingu oraz wpływu wdrożenia nowego standardu na sprawozdanie finansowe Spółki.</p>

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz statutem Spółki, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Spółki do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Spółki, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Spółki.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z § 5 Międzynarodowego Standardu Badania 320, koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym, wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Spółki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej,
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki,
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki,
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Spółki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Spółki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Spółka zaprzestanie kontynuacji działalności,
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje obejmują sprawozdanie z działalności Spółki za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku („Sprawozdanie z działalności”) wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego i sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości (razem „Inne informacje”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie Innych informacji zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Spółki wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji. W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy Inne informacje nie są istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydają się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Innych informacjach, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do poinformowania, czy Spółka sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych oraz wydania opinii, czy Spółka w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła wymagane informacje.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Spółki:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz § 70 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („rozporządzenie o informacjach bieżących”),
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Spółki istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Spółka zawarła informacje określone w § 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia o informacjach bieżących.

Ponadto, naszym zdaniem, informacje wskazane w § 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz i tego rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Spółka zamieściła w sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 9 ustawy o rachunkowości oraz że Spółka sporządziła takie odrębne sprawozdanie.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach. Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych w badanym okresie sprawozdawczym zostały wymienione w sprawozdaniu z działalności Spółki.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Spółki po raz pierwszy uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 11 sierpnia 2003 roku oraz ponownie uchwałą z dnia 18 grudnia 2018 roku. Sprawozdania finansowe Spółki badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2003 roku; to jest przez okres 17 kolejnych lat.

Warszawa, dnia 23 marca 2020 roku

Kluczowy biegły rewident

Robert Klimacki
biegły rewident
nr w rejestrze: 90055

działający w imieniu:
Ernst & Young Audyt Polska spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr na liście firm audytorskich: 130